

NAGYVÁRAD

Elizetesi ar: Vidéken egy óra 40 lei.
Nagyváradon: egy óra 30 lei.

Főszerkesztő: HEGEDŰS NÁNDOR
Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Károly herceg
(Szilágyi Dezső)-utca 6.

Duca külügyminiszter tárgyal Magyarország megbizottaival

A bukaresti magyar követ a román—magyar közeledésről

Napok óta érdekes hírek kapcsolódnak az utódállamok külpolitikai életéhez, melynek homlokterében Magyarországnak Jugoszláviához, Csehszlovákiához és Romániához való viszonya áll. Az elmúlt hetekben Masaryk, a csehszlovák köztársaság elnöke tett nagyfontosságú kijelentést a Magyarországhoz való barátságos természetű gazdasági és politikai közeledésről. A minap pedig Pasics jugoszláv miniszterelnök szólalt meg s meglepő engedékenységgel hangoztatta, hogy Jugoszlávia készen áll arra, hogy Magyarországgal baráti alapon és teljes megértéssel a kapcsolatot fölvenni, sőt bizonyos területi engedményeket helyez kilátásba, ha a magyar kormány tettekkkel és tényekkel garantálja a demokratikus kormányzatot és azt, hogy őszintén közeledik a kisantant kitűzött irányához.

Bizonyos, hogy e hírek mögött mély jelentőségű diplomáciai fordulat húzódik, melyben — ugylátszik — egyöntetű irányítás dominál. Erre vall, hogy a jugoszláv és csehszlovák baráti hang után most arról szólnak a hírek, hogy Duca, a román külügyminiszter már hosszabb idő óta állandó tanácskozásokat folytat Magyarországgal kiküldötteivel. Most érkezett meg Budapestről Zichy Rubido Iván gróf, Magyarország bukaresti követe is, aki egyelőre nem tért ki nyilatkozatában arra, hogy gyakori útja összefüggésben állana a magyar-román közeledési tárgyalásokkal, annyit azonban még is mondott, hogy a magyar politikai élet vezetői teljes határozottsággal óhajtják a Romániával

való, az eddiginél sokkal intenzívebb közeledést.

Valószínű, hogy az utódállamoknak Magyarországgal való diplomáciai tárgyalásai előkészítik Bethlen István gróf magyar miniszterelnök utazását, aki Bukarestben, Prágában és Belgrádban közvetlenül akarja megpecsételni a diplomácia által akkorára már bizonyosan előkészített megállapodásokat.

Bukarestből jelentik: Gróf Zichy Rubido Iván magyar követ, a bukaresti sajtó munkatársai előtt nyilatkozott az aktuális politikai kérdésekről és a következőket mondotta:

— Most érkeztem haza Budapestről, ahol bizonyos politikai kérdésekben tárgyaltam. Ezek azonban nem voltak semmiféle összefüggésben a Magyarország és Románia közeledés ügyével. Ami a közeledést illeti, annyit mondhatok, hogy a magyar politikai élet vezetői teljes határozottsággal óhajtják a közeledés létrehozását. Én a magam részéről két álló eszten-deje dolgozom a megegyezés létrejöttén. Azt hiszem, hogy most, mikor a kérdés teljesen aktuálissá válik, néhány nap múlva részletes tanácskozások kezdődhetnek.

Bethlen magyar miniszterelnök bukaresti útjáról a következőket mondotta:

— Erre nézve nem tudok felvilágosítást adni. Az utazás időpontja még nincs meghatározva.

A jóvátételi fizetésekről a következőket mondotta:

— Párisban most döntenek a jóvátételi ügyben. Benyomásom és meggyőződés-

sem az, hogy Magyarország nem képes jóvátételi fizetésekre és ha mégis kényszerítenék erre, úgy ez az ország végleges romlását idézné elő.

Egyik kolozsvári napilap feltétlenül autentikus helyről arról értesül, hogy Magyarország képviselői és Duca külügyminiszter között Bukarestben állandó tanácskozások folynak. A tanácskozások tegnap kezdődtek, azokról semmi sem szivárgott ki.

Nistor, bukovinai tárcanélküli miniszter nyilatkozott a kül- és belpolitikai kérdésekről és különösen arról a közeledésről, amelyet most Magyarország és a kis-antant között akarnak létrehozni és megállapítja, hogy

Romániának Magyarországhoz való viszonya ma már sokkal jobb, mint még alig néhány hónap előtt.

annál is inkább, mert a szövetségek közötti bizottság a határok kérdésében teljesen kielégítő megoldást talált.

Romániának — mondja a miniszter — egyetlen kívánsága van és ez az, hogy minél szorosabb kapcsolatba léphessen Magyarországgal.

A kisebbségek ügyére is kitért a miniszter s megállapítja, hogy a kisebbségek most már az új alkotmánnyal megkapták azt, amit óhajtanak: a teljes nyelvi és vallásszabadságot.

A temesvári Lloyd-krach kulissza-titkai

Érdekes újabb részletek a bank bukásáról — Mit mond a bukott bank igazgatója?

Temesvár, 3-öt a Bánát egész társadalma még mindig a Lloyd-bank bukásának hatása alatt áll, mely újabb és újabb hullámokat vet föl. Temesvári tudósítónk a Lloyd-krach újabb érdekes részleteiről a következőket jelenti:

A Lloyd-banknak nem volt bankszerű vezetése; a főrésztvényes igazgatósági ügyvezetők öltözköztetésen és széthúzó irányították a pénzügyi intézetet; a bank tőkéjét és hiteleit személyes célokra használták fel. Ötszáz-ezer lei alaptőke mellett olyan hatalmas, megerősített tempóju üzleti forgalmat bonyolítottak le, amit nem hirtak el a bank keretei. Az in floribus valuta-üzletek idején a Lloyd dollárban és márkában egyedül annyit forgalmazott, mint a többi temesvári pénzügyintézetek együttvéve. A megkeresett hasznát nem így ekeztet senki sem konzerválni.

A Lloyd-bank igazgatója, Hajdu Zoltán a bank bukásának okairól a következőket mondotta:

— A Lloyd-bank 1914-ben a Délvidéki Bank és Váltóüzlet jogutódjaként alakult és 1914—1919. között stagnált. 1919-től kezdve mint Lloyd-bank és kereskedelmi részvénytársaság működött tovább.

A jelenlegi igazgatóság is az alapítók-ból áll. Az intézet alaptőkéje eredetileg egymillió korona, vagyis 500.000 leu volt, amelyet a bank múlt év szeptember havában megtartott közgyűlésén 2.250.000 leura emelt fel, a deviza-rendelet életbeléptetése után pedig, minthogy az autorizáció egyik előfeltétele az 5 millió leues alaptőke volt, alaptőkéjét 5 millió leura emelte fel. Ezeket az alaptőke-emeléseket azonban a valóságban nem vezették keresztül, az alaptőke fel-emelt összegét be nem fizették úgy, hogy a tényleges alaptőke még ma is csupán 500.000 leu.

— Az intézet majdnem kizárólag deviza- és valuta-üzletek lebonyolításával foglalkozott.

— A bank anyagi romlását több ok idézte elő. Mindenekelőtt a nagyméretű üzletek lebonyolításához hiányzott a megfelelő tőke. A másik ok az üzleteknek nem reális és szolid alapon való lebonyolítása volt. Amikor múlt év december havában Walder József igazgatósági tag kivált az intézet kötelékéből, saját részvény-részesedé-

sét 650.000 leuért adta el a szindikátusi tagoknak, akik azonban ezt a vételárat nem a sajátjukból, hanem a bank pénztárából fedezték. Ez szabálytalanság volt. A bank egy másik főrésztvényese ez év folyamán szintén eladta saját részvényeit a szindikátus tagjainak 650.000 leuért és ezt az összeget szintén nem a sajátjukból, hanem a bank pénztárából fedezték. A bank forgótőkéjéből így 1.300.000 leut vontak el, ami az üzletmenetet érzékenyen befolyásolta.

— Az intézetnek Budapesten összeköttetése volt a Goldschmidt és Schönberg tőzsdébizományos céggel, amely — mint ismeretes — hirtelen inszolvenciát jelentett be és horribilis passzívát mutatott ki. A Lloyd-bank érdeklődése ennél a tőzsdébizományos cégnél körülbelül 12 millió magyar korona volt, amelynek értéke — nem a mai árfolyamon — 600.000 leunek felel meg, mert a budapesti cég a magyar koronával tulajdonképpen már a múlt év május havában tartozott a Lloyd-banknak és az akkori árfolyamra átszámítva a Lloyd-bankot két és fél millió leies veszteség érte.

A bank ellen különben újabb följelentés nem érkezett, valószínűleg kényszer-egyezséget kötnek a hitelezőikkel és így a csőd elhárítható lesz.

Ezer nagyváradai önkéntes-jelölt érettségi bizonyítványa

Az impérium alatt szerzett érettséginek egyenjogusítását kéri

Az elmúlt március hónapban sorozták be országsszerte az 1924. évfolyam katonaköteles ifjúságát. Nagyváradon legalább ezer önkéntességre jogosult fiatallembert minősítettek fegyveres szolgálatra alkalmasnak, akik már a sorozóbizottság előtt bemutatták érettségi bizonyítványaikat. A sorozóbizottság azonnal tudomásukra hozta a besorozot-taknak, hogy érettségi bizonyítványaikat a közoktatásügyi minisztériumban egyen-jogusítani kell. Az ifjak nagy része Nagyváradon, vagy más városban, de minden körülmény között az impérium átvétele után érettségizett természetesen román királyi biztos előtt és a román nyelvből is. Itt nosztrifikálásról nem lehet szó, mivel Romániában lett kiállítva az érettségi, hanem azt egyenlő érvényre kell emelni az állami iskolák által kiállított bizonyítványokkal. Különböző vélemény alakult ki, közben múlt az idő s a sorozóbizottság előtt kijelentették, hogy április 13-án be kell mutatni az egyen-jogusított bizonyítványokat.

Az ifjak nagy része egy magát újságban is hirdető ügynöknek adta a bizonyítványát, aki vállalta a bizonyítványok elintézését Bukarestben és Kolozsvárott. A görög keleti húsvéti ünnepek előtt azzal jött vissza több száz bizonyítvánnyal, hogy mivel a kolozsvári kultuszreszortot feloszlatták, ott nem intézhet el, Bukarestben pedig tízezrekre emelkedett a horribilis kérvények száma: nem bírja lebélyegeztetni és pár nappal a bemutatás előtt visszaadta a bizonyítványokat.

Az ifjak nagyszázaléka — akik a nagyváradai felsőkereskedelmi iskolában érettségiztek 1920 nyarán — egy bizottságot alakítottak és egy megbízottjuk leutazott Kolozsvárra Pteancu Sándor dr vezérigazgatóhoz. Ott azt az utasítást kapták, hogy vagy Bukarestben intézhetik el kérvényüket, vagy pedig dr Gocan Simon nagyváradai tankerületi főigazgató győződjön meg az érettségi jegyzékönvből, hogy volt-e a vizsgán delegált királyi biztos s ha volt, adjon erről hivatalos igazolványt és ezzel menjenek el a nagyváradai Cercul de Recrutarehoz. A kívánt igazolványt meg is adta Gocan dr főigazgató, a Cercul de Recrutare-nál azonban a rendeletre hivatkozva, nem fogadhatták el az igazolványt.

Április 13-án tegnap jelentkeztek érettségi bizonyítványaikkal, az önkéntesség elismerésére a besorozott ifjak. Egy bizottság, amelynek tagjai Pacuriari ezredes, Albu őrnagy és Széles Gábor, a katonai ügyosztály

vezetője voltak, tegnap felül is vizsgálták a bizonyítványokat.

Albu őrnagy udvarias előzékenységgel bánt a katonajelöltekkel s miután úgy találta, hogy legjobb lesz, ha ő, mint a Cercul de Recrutare parancsnoka hivatalból terjeszti fel a bizonyítványokat, mindeztől beszédte a bizonyítványokat és a napokban már le is küldik azokat a közoktatásügyi minisztériumba. Albu őrnagy előzékenységgel annál figyelemre méltóbb, mivel nemcsak felesleges zaklatástól ment meg több száz ifjút, hanem a gyors elintézését is biztosítja. Minden remény meg van arra, hogy a kiegészítő megértő és koncilians interjúkával az ügy jó eredménnyel nyer elintézésre és nem következhetik be az az elképzelhető eset, hogy a román impérium alatt román biztos előtt leérettségizett önkéntes-jelöltek ezrei mint közkatona legyenek kényszerítve a bevonulni.

Nagyillatszer-csempészek fedezték fel a kolozsvári sziguranca

Parfümöt foglaltak le egy nagyváradai drogériában is

Pár nappal ezelőtt a kolozsvári sziguranca nagyobb szabású illatszer-csempészek fedezték fel, amelynek számai több városra is elvezettek.

A kolozsvári „Róza“-féle illatszer egyik tisztviselőjére esett a gyanú, hogy nagyobb mennyiségű illatszert és drogárúkat csempészt be az országba. A tisztviselő — Spielmann Miksa — nagyváradai cégeknek is adott el parfümöt és más cikkeket. A kolozsvári sziguranca már ott befejezte az ellenőrzést, csak a Nagyváradon elhelyezett árukat kellett összeszedni és elküldeni. Egyik nagyváradai nagyobb drogériában kintélyes értékű Coiy, L'Origan parfüm találtak, amelyből egy kicsi üveg is 600 lei és hasonló nagyértékű parfüm pudert.

A nagyváradai drogéria-tulajdonosában megjelent egy kolozsvári detektív nagyváradai sziguranca egyik tisztviselő elkövetkezt mintegy huszezer lei értékű parfümöt, amelyet Spielmann Miksától vásárolt.

Spielmann már tegnap vissza is küldte Kolozsvárra, ahol le van tartóztatva és dík össze egyidejűleg más erdélyi városból is a parfümököt.

Az ujuvárosi Énekkar dalest
1923-ik évi április hó 14-én
Katholikus Kör nagytermében

„DORIAN“ FILMSZÍNHÁZ

Ma és szombaton

FORTUNATO
10 felvonásban.

Az idő hitközség elnökválsága

Apunk tegnapi számában közöltük, hogy az orth. izr. hitközség előjárásága lemondott tisztségéről. Egyben reprodukált egy tekintélyes vezető véleményét, amely abban csúcsosodott ki, hogy leghevesebb volna, ha az egész képviselőtestület mondana. Megkérdeztük tegnap ezt vonatkozólag egyik képviselőtestületi tagot, aki így nyilatkozott:

Nincs tagja a hitközségnek, akit ajándékosan ne érintene a felmerült káros tény. Mi, akik Nuszbaum Sámuel elnökei közé tartozunk, úgy látjuk, hogy az elnök elment a kitartásban és az értekezései elsímitását célzó igyekezetében. A határig, mert két év óta folytatott tevékenységén és tagadhatatlanul eredményes munkáján után úgy érezte, hogy tovább is dolgozhatna a hitközség élén. De azonban a hitközség kebelében kitartóan álló természetes kontroverzia, — az elnöki tisztviselési kérdésről van szó — odáig fajult, hogy az a rendőrhatalóság beavatkozását provokálta — azt már nem fedezte lemondott. Nincs komolyan gondolkodó férfiú a hitközségben, aki ne látta volna, hogy az ismeretes affér körül olyan előkelő tényező, mint Leitner, aki a hitközség volt elnöke — aki pedig a hitközségnek is törhetetlen hűve — inderláni próbált, hogy az emlékeztetés elmaradjon. Ez nem sikerült. Nuszbaum elnök kereste a módokat, hogy a hitközség eljárással szemben elégtételt adjon a főbbi urnak, azonban az albizottság hivatali felfüggesztésébe nem engedte bele, mert a keleteurópai ortodox hitközség egyik legnagyobb talmudistájával szemben ezt lehetetlenségnek találta.

Az az óhaj, hogy a képviselőtestület is a maga egészében mondjon le, hogy bekövetkezni. Bennünket két évvel ezelőtt legálisan választottak meg és mandátumunkkal járó kötelezettségek a hátralévő négy évben még eleget tennünk. Ellenben az tény, hogy Nuszbaum Sámuel semmi szín alatt nem vonja vissza elnöki lemondását és a képviselőtestületi tagságon kívül nem vállalja az elnöki pozíciót a hitközségben. Keresni kell tehát olyan férfiút a hitközség élére, aki ellentétet elsímitását megkísérlelje, a hitközség eljárással szemben elégtételt adjon a főbbi urnak, azonban az albizottság hivatali felfüggesztésébe nem engedte bele, mert a keleteurópai ortodox hitközség egyik legnagyobb talmudistájával szemben ezt lehetetlenségnek találta.

Az az óhaj, hogy a képviselőtestület is a maga egészében mondjon le, hogy bekövetkezni. Bennünket két évvel ezelőtt legálisan választottak meg és mandátumunkkal járó kötelezettségek a hátralévő négy évben még eleget tennünk. Ellenben az tény, hogy Nuszbaum Sámuel semmi szín alatt nem vonja vissza elnöki lemondását és a képviselőtestületi tagságon kívül nem vállalja az elnöki pozíciót a hitközségben. Keresni kell tehát olyan férfiút a hitközség élére, aki ellentétet elsímitását megkísérlelje, a hitközség eljárással szemben elégtételt adjon a főbbi urnak, azonban az albizottság hivatali felfüggesztésébe nem engedte bele, mert a keleteurópai ortodox hitközség egyik legnagyobb talmudistájával szemben ezt lehetetlenségnek találta.

Czimetbaum Pinkász nyugdíjas nem felelőtlen elemek kívánták, annyira, hogy készek vagyunk ezt az akciókat armikor nevünkkel fedezni. Ellenben nem vállalunk természetesen semmi felelősséget azokkal, a kiket a denunciacióval illetnek. Mi Nuszbaum Sámuel

elnök urat nagyrabecsüljük, elnöki munkásságát rendkívül értékesnek és buzgalomát hálára kötelezőnek tartjuk, de felette fájdalmas volna, ha a hitközség élete egyetlen ember jöttétől vagy távozásától függne.

Hisszük, hogy hitközségünk egyáltalában nem áll a pusztulás előtt, sőt reméljük, hogy a mostani megrázkódtatást ki fogja heverni.

Véget ért az ügyvéd-kongresszus

Amint lapunk tegnapi számában már megemlékeztünk róla, az ügyvéd-kongresszus az igazságszolgáltatás és a bírák helyzetével foglalkozott.

Ezekben az eminens kérdésekben igen eltérőek a vélemények és igen élénk vita fejlődött ki a tárgyalások során. Öt határozati javaslatot nyújtottak be ebben a kérdésben.

Az első határozati javaslat az állandó választmány által kiküldött albizottságé, amelynek referensei Ghilezan Livius dr és Ioan Radovici voltak. A másikat Zigre Miklós dr terjesztette be; a harmadikat Dobrescu dr, a negyediket Parvulescu, az ötödiket Constantin Roiu, Valamennyi határozati javaslat erőteljes hangon követelte a bírák és az igazságszolgáltatás helyzetének javítását.

A vita során felszólalt többek között Trancu-Jasi volt munkaügyi miniszter is, aki felszólította az ügyvédeket, hogy a legmesszebbmenően legyenek szolidárisak a bírákkal. Egyik-másik felszólalásnál olyan vehemensen csaptak össze az ellentétek, hogy az ülést öt-tíz percre fel kellett függeszteni. Végül is kompromisszum jött létre az öt proposíció előterjesztői között és a következő határozati javaslatot fogadták el:

Az igazságszolgáltatás helyzetének javítása

— „A nagyváradi ügyvéd-kongresszus 1923. évi április 12-iki ülésén fájdalommal állapítja meg, hogy a nagy háború után az ország igazságszolgáltatása és ennek szervezete teljesen el van hanyagolva, olyannyira, hogy jelenlegi helyzetében *valóságos társadalmi és nemzeti veszélyt jelent*. Eppen ezért a kongresszus teljesen szolidárisnak jelenti ki magát az ország igazságszolgáltatásával és nyomatékosan felhívja a hatóságok figyelmét arra, hogy tegyen meg minden intézkedést az igazságszolgáltatás konszolidációjára; *javítsa meg a bírák anyagi helyzetét és áthelyezhetetlenségük kimondásával* vegye ki őket a végrehajtó hatalom hatásköréből. Egy egyőle a kongresszus tudomásul veszi az igazságügyminiszter által, a kormány nevében ma tett kijelentést, hogy még április 1-től kezdődően megjavítja a bírák anyagi helyzetét.

Abban az esetben, ha a kongresszus kéréseinek eleget nem tennének, az *ügyvédi kamarák kénytelenek lesznek a legvégső eszközökhöz folyamodni*.

Ügyvédsztrájk

Ez a radikális eszköz az ügyvédi sztrájk volna, amelyet, különösen a regátbeli ügyvédek akarnak fegyverül felhasználni.

Ebben a kérdésben igen sok regátbeli és erdélyi ügyvédek nagy beszédeket tartottak. A kormány hűveinek nem sikerült a határozat életbe vengíteni. Az esetet közölték Florescu miniszterrel, aki elhatározta, hogy ha a határozati javaslatban a sztrájkra említés lesz s így kerül a kongresszus elé, azonnal elutazik Nagyváradra.

A kongresszus a javaslatot egyhangúlag elfogadta a sztrájkbalépésről való rész kihagyásával. A miniszter ebben a javaslatban megnyugodott.

A kongresszus folytatásaként tegnap

az erdélyi bírósági helyzet került napirendre. A kolozsvári kamara kiküldött felpanaszolta azt a siralmas helyzetet, amely a kolozsvári bíróságoknál uralkodik. A járásbírósnál 12.000 elintézetlen ügy hever, a bűnügyek elévülnek, a követelések értéke időről-időre csökken. Javaslatára felírnak a kormányhoz, hogy a bírák számát sürgősen szaporítsa.

Ghilezan Livius dr kért szót. Szeretné, ha belevennék a már elfogadott határozatba az erdélyi igazságszolgáltatás különleges fogyatkozásait. Ghilezan Livius dr újból napirendre hozza a bírák fizetéséről hozott határozatot. Kéri a regátbeli ügyvédeket, hogy ne menjenek túlzásba s a sztrájkra mondjanak le. Értsék meg az erdélyiek mentalitását, ne menjenek szélsőségekbe. Az erdélyiek is akarnak segíteni az igazságügy züllöttségén, de okos-móddal.

Mérsékelt és okos beszéde után dr Andru Sever tett közvetítő indítványt.

Felkiáltások: Már megszavaztuk tegnap a határozati javaslatot. Nem tárgyaljuk újból.

A regátbeli ügyvédek folyton jönnek a bizottsági teremből s újabb és újabb javaslatokat tesznek. Szemmelláthatólag erősebbé és kiélezettebbé akarják tenni az elfogadott javaslatot.

Az ügyvédi törvény végrehajtási utasításának tárgyalását folytatják.

A második pontnál Román Valér dr az egységesítés kérdésében kívánta, hogy a törvényjavaslatok megjelenésük alkalmával az összes szakköröknek s így az ügyvédi kamaráknak véleményre kiadásának. Az a legelőrehaladottabb ország, amelynek jók a törvényei. A törvényalkotásnál a nép pszichológiájára s gazdasági helyzetére kell tekintettel lenni. E tekintetben a regát a francia-latin kulturán nőtt fel s főleg agrár állam, míg Erdély, Bukovina s Besszarábia egyik része a német kulturán nevedezett fel s nagyrészt ipari állam. Mindkét kulturának meg vannak az előnyei s tekintettel kell lenni mindkét kulturára, úgy a mezőgazdaság, mint az ipari érdekekre. Ne hagyjuk magunkat félrevezetni egyes partikuláris érdekektől, csakis az egyetemes érdekeket nézzük. amit úgy érünk el, hogy az összes rendszerekből kivesszük azt, ami jó. Legyünk tekintettel a népszellemre, de nem szabad szem előtt téveszteni a haladás követelményeit se. Példákat sorol fel Erdély s a régi Regát tételes törvényeiből s végül idézte Széchenyi szavait, amelyet ő biztos hittel állít: Románia nem volt, hanem lesz. Nagy taps s egyben elfogadták a határozati javaslatot, amely körvonalazza az elveket, amelyek mellett az egységesítés keresztülviendő. Dr Román Valért sokan üdvözölték.

A javaslat hangsúlyozza, hogy az Erdélyben érvényben levő törvények jórésze jobb, mint a regátban levő törvényeké. de itt is vannak jó törvények.

A délutáni kongresszuson dr Rácz Ágoston tordai ügyvéd abban az ügyben kér intervenciót, hogy a Budapesten lefizetett nyugdíjilletményeket utaltassák vissza az erdélyi kamarák adatai alapján.

Több néhányperces felszólalás után a kongresszust, mely az ügyvédek százait vonzotta Nagyváradra, berekesztették.

fehérenemű

angol francia különleges anyagból
méret szerint készült

Hollós

uridivat üzletében
Telefon 10-45. — Saját varrda.

Soronkívül előlépő nagyváradai bírák

Florescu igazságügyminiszter a tábla területén levő két törvényszék, a szatmári és mármaroszigeti törvényszék elnökeit Nagyváradra rendelte. Hír szerint a miniszter nincs megelégedve a szatmári bírók működésével, mert bár azok sokat dolgoznak és sok pert intéznek el, hetenkint egy-egy bíró 3 ítéletet referál, de ezt magyarul teszik. Inkább kevesebb ítéletet vár, de az románul legyen szövegezve. Ezért Szatmárról áthelyezéseket helyez kilátásba. A mármaroszigeti törvényszék elnöke dr Lázár Sándor, beigazolta, hogy

a tárgyalások Szigeten románul történnek, még a két öreg magyar bíró is 30—45 évi szolgálattal, románul tárgyal és szövegezi ítéleteit. A miniszter ezt helyeslőleg vette tudomásul.

Nagyváradon tartott hivatalsszemléje eredményeként Haasz József, Domokos Lajos, Fekete József táblabírókat és Szölössy Gyula törvényszéki tanácselnököt soronkívüli előléptetésben részesíti a miniszter azért, mert a román nyelvet az impérium átvétele óta elsajátították s ítéleteiket román nyelven szövegezik.

A lakásbérlet küldöttsége Florescu miniszternél

Tegnap a déli órákban fogadta Florescu igazságügyminiszter az Erdélyi és Bánati Lakásbérlet Szövetségének és a nagyváradai lakásbérlet szövetségének elnökségét. A küldöttséget dr Kiss Döme szenátor s a szövetség elnöke vezette a miniszter elé, aki memorandumban terjesztette elő az új lakbérleti törvénnyel kapcsolatos sérelmeket.

Előadta, hogy a lakáshiány és a lakásdrágaság nagy terheket ró a bérletársadalomra s e terheket az új törvény még fokozza. Kéri a minisztert, hogy enyhítsen az elviselhetetlen terheken és az új lakástörvény sok fogyatékosát küszöbölje ki. Kifogásolta a küldöttség, hogy a törvény nem tesz különbséget, hogy hol, mikor kezdődött a háború, mert a béremlés alapjául szolgáló időt egységesen 1916-ban állapította meg. Kifogásolták továbbá, hogy a kiskereskedők bérére vonatkozólag nem emeli ki a törvény világosan, hogy a kiskereskedők az 1916-iki bér négyszeresét vagy hétszeresét fizessék.

Ugyancsak sérelmesnek találják a butorozott szobákra vonatkozó részét az új lakástörvénynek, mert az albérlet által fizetett összeg felét a háztulajdonosnak ítéli oda, holott ebben az összegben bentfoglaltatik a

fűtés, világítás, butor és ágynemű koptatás, stb. Kérték a minisztert, hogy a végrehajtási utasításban arra nézve is adjon utasítást, hogy a fenti költségek a bérből levonhatók legyenek.

A legsérelmesebbnek tartja a Lakók Szövetsége a 20. paragrafust, amely szerint a tulajdonos szabadon rendelkezik a megürült lakással. Ez már eddig is súlyos visszaélésekre adott alkalmat. Kéri kötelezni a bérbeadót, hogy minden eddig használt helyiséget a törvényben megadott joguk figyelembevételével kiadni legyenek kötelesek.

Külön felhívták a miniszter figyelmét az erdélyi és bánati igazságszolgáltatás lezüllolt állapotára.

Florescu igazságügyminiszter nagy figyelemmel hallgatta végig a memorandumot és beismerte, hogy tényleg vannak homályos részek az új lakástörvényben, de megígérte, hogy a végrehajtási utasításban igyekeznél fog azokat kiküszöbölni a bérlet javára.

Dr Kiss Döme szenátornak külön köszönetet mondott, hogy a bérlet ügyét ilyen lelkesen képviseli és már az ő személyére való tekintettel is, mindent el fog követni, hogy a bérlet megelégedését kivívja.

Tatu gazdasági tanácsost végleg menesztették

A városház első hangosabb konfliktusát, mint emlékeztetés Tatu Miklós gazdasági tanácsos felfüggesztése provokálta. Tatu tanácsos hajszának minősítette az ellene lefolytatott eljárást, melyet felettesivel és tanácsos társaival való szembe szállása váltott ki és erős sajtótámadással válaszolt Mangra Demeter dr akkori főügyésznek, akiben karrierje megakasztóját látta.

Az egyedül maradt Tatuval szemben azonban a hivatalos út ereje győzött és a miniszter felfüggesztette állásától a fiatal gazdasági tanácsost s vizsgálat lefolytatását rendelte el. A tanács a miniszteri intézkedés értelmében alkalmazkodott a gyakorlathoz s a gazdasági ügyosztály helyettes vezetésével Feder Ottó dr népjóléti tanácsost bizta meg, míg a felfüggesztett tanácsosnak illetményeinek csak a felét folyósította.

Tatu ezután megpróbált álláspontjának igazságot szerezni, azonban ügyvétszék minden eredmény nélkül, mert tegnap megérkezett egy miniszteri leirat, amely elrendeli az illetmények folyósításának teljes beszüntetését, azzal az indoklással, hogy Tatu volt gazdasági tanácsos helyén ki-

rályi dekrétummal kinevezett új tanácsos működik, tehát a régi tanácsos állása automatice megszűnt. Bár az indoklás ismeretlen eddig az erdélyi városok tisztviselői rendtartásában, a város természetesen alkalmazkodott a miniszteri rendelkezéshez és beszüntette az illetmények folyósítását.

Hány százalék az adó a tiszta jövedelem után?

A pénzügyigazgatóság közli a közönséggel, hogy a zöld színű 20 s az olyaszínű 50 lejes pénzügyi bélyegek április 15-ike óta ki vannak vonva a forgalomból. Akiknek ilyen bélyegek vannak birtokukban, azok ajánlott levélben tett kérvény útján kérhetik azok becserélését s e célból csatolják a bélyegeket is, a bélyeggyárban így letétbe helyezhetik azokat az adóhivataloknál s a dohányraktárakban, ahonnan azokat továbbítják. Julius 15-ike után az említett bélyegek teljesen értéktelenek lesznek.

A pénzügyigazgatóságon az adóbevallások szaporodtak, tömegesen jelentkeznek az adózók. Magyar nyelvű adóbevallási íveket épp úgy elfogadnak, mint a román nyelvűeket.

Az életbeléptetendő adók a következők: 1.) Me-

zőgazdasági adó, a tiszta jövedelem 12%. 2.) Házasági adó, a tiszta jövedelem 12%-a. 3.) Ingó- és ingatlanadók: 8—10—12—15%. 4.) Kereskedői és ipari adó átlag 10%, banküzleteknél 12%, ipari vállalkozásoknál 8%. 5.) Fizetések utáni adóban 40 lejtől 4%, ezenfelül 8%. 6.) Szabadfoglalkozások adója: írók, költők, művészek 5%, mérnökök, orvosok, ügyvédek, bábák 5—10%. 7.) Összjövedelmek: 10.000 lejtől 2 millió jövedelemig progresszív 1—30%.

BUTOR

U T O R

különlegessége minden kivitelben ÉRKEZTEK

Wallerstein Ferenc utca

DANIBERG és WALDNER

H/c. Jorga (Zöldfa)-utca

Alapítva 1861

Aradra csukott autók

naponta indul

Czukur Garage

Színház mögött. Telefon: 1

Megérkeztek

a Model-Áruház tavaszi újdonságai: Női felöltők, pongyolák, gyermekruhák. Szép választék rendkívül olcsó árak.

„Modell“-áruház

Str. Vlahuta, Szent János-utca

FENÉR BÁRÁNY ARUHAZ Moskovits Izidor Zöldfa-utca 8 sz. FENÉR BÁRÁNY ARUHAZ

Ar jegyzék:

Értékpapír színes — 79 lejtől	Nyakkendő — — —
Férfi ing dupla kézzel — 139 lejtől	Gyermek álkendő — — —
Vel, 2 gallérral — 59 lejtől	Gyermek zokni — — —
Férfi alsó nadrág — 89 lejtől	1000 jados alsó szál — — —
Női himzett ing — 89 lejtől	Vászon métere — — —
Női nadrág — 22 lejtől	Szővet — — —
Női harisnya — 5 lejtől	Karton — — —
Női zsebkendő — 15 lejtől	Fejkendő darabja — — —
Férfi zokni — — —	Rözbélés métere — — —

Célnak minden színben. Ólasi D. I. raktár, himzések, cipkek, rófos árak. dőn nagy választékban, a tegolek árban kiszolgálva.

Teljes menyasszonyi kelengés. Viszonteladókna nagy kedvezmény.

Linoleum

67 cm. méterje	— — — —	95 Lei
90 " "	— — — —	135 Lei
100 " "	— — — —	150 Lei
115 " "	— — — —	180 Lei
135 " "	— — — —	190 Lei

Viaszos vászon

78 cm. méterje	— — — —	125 Lei
100 " "	— — — —	155 Lei
115 " "	— — — —	180 Lei
85—115 terítő	— — — —	160 Lei
100—180 " "	— — — —	210 Lei

Szővet szőnyeg

70 cm. méterje	— — — —	107 Lei
90 " "	— — — —	140 Lei
Gummi kabát	— — — —	850 Lei
Bőrvászon 120 cm. méterje	— — — —	145 Lei

Haas Lipót

Telefon: 463. szám.

Ezenkívül nagy választék ebédő szőnyegek, linoleum teljes szoba bevonásához, gummi- és celluloid áru stb.

Regele Ferdinand

(Rákóczi-ut) 5. szám

Jabb bérmozgalmak és áremelkedések Budapesten

Budapestről jelentik: Tegnap reggel fragaszok útján az összes keresztény szocialista szervezetek felhívták a közszolgálati alkalmazottak figyelmét arra, hogy április tizenötödikén a régi képviselőházban nagygyűlést tartanak a közszolgálati alkalmazottak anyagi és társadalmi helyzetének javítása céljából.

A rendőrség azonban eddig nem adott engedélyt a gyűlés megtartására.

A pékek ipartestületének elnöke kijelentette, hogy az újabb áremelés arányai még ismeretlenek, de hozzávetőlegesen negyven százalékra lehet számítani. Ennek megtörténte esetén a zsemle husz, a barnakenyér ára kétszáznyolcvan—háromszáz korona lesz. A husz kilója utóbbi héten öt-száz koronáról hétszázra drágult, a zsir pedig háromezeröttszázra.

Uj német kormány oldja meg a Ruhr-kérdést

Cuno helyett Stressemann vagy Löwét emlegetik

Német parlamenti körökben egyre gyakrabban vetődik föl egy bekövetkező kormányváltás lehetősége. A Cuno minthi szimpátia ellenére is általános a vélemény, hogy

a Ruhr-kérdést csak olyan német kormány fogja megoldhatni, melynek a birodalmi gyűlésen határozott többsége lesz.

Remélik, hogy a nagy koalícióban és kormányban nemsokára a polgári pártok mellett a szocialisták is képviselve lesznek. Befolyásos politikusok a néppárt vezérét, Stressemann-t kombinálják a kormány élére. Nincs kizárva, hogy a szociáldemokrata koalícióból esik valamely vezetőegyenre a választás, de Löwét, a birodalmi gyűlés elnökét is erősen emlegetik. Utóbbi verzió szerint Stressemann a külügyek vezetését vállalná. Valamennyi kombinációnak száma hűve van.

Berlinben egyébként ma zárul a birodalmi kormány dollárkölcsöne.

A kibocsátott kétszázmillió német kincstári utalványból a német polgárság, ipar és kereskedelem ötvenmilliót, a bankok más ötvenmilliót lejegyeztek.

A kölcsön fele még elhelyezetlen. A német pénzügyi kormány az eredménnyel még van elégedve. Gazdasági körök véleménye az, hogy a francia kormány kétségbe vonja a birodalmi kormány azon jogát, hogy saját hatáskörében ilyen akciót lebonyolítasson, ezért a közönség bizalma a birodalmi bank garanciája iránt nem volt teljes.

A francia pénzügyi élet egyik fontos eseménye, Klotz volt pénzügyminiszter kognitóban Londonba utazott.

* Óvakodjunk a cégek felcserélésétől. Tulajdonított felkéri a mélyen tisztelt utazóköröséget, hogy a régóta ismert Hamburg-Amerika-Línea céget az újonnan jelentkező American Line, Dienst ab Hamburg céggel ne méltóztassanak összetéveszteni. Szertelettel Lazar H. Lazarovits a Hamburg-Amerika-Línea vezérképviselője.

fj. Erdős Albert

url szabó csakis elsőrendű angol anyagból dolgozik. — Divat kelméi kizárólagosak.

Rákóczi-ut 7. Telephon 634.

UJDONSÁGOK

* Jugoszláv-jegyzék a magyar kormányhoz. Belgrádból jelentik: A Pravda mai száma a következő cikket közli. Magyarországon az utóbbi időben több jugoszláv állampolgárral szemben kisebb-nagyobb zaklatások történtek. Emiatt a jugoszláv kormány most jegyzéket intézett a magyar kormányhoz, amelyben kifejezésre juttatja azon óhaját, hogy a két állam közötti jóviszony érdekében a jövőben akadályozzák meg a hasonló zaklatásokat. A lap úgy tudja, hogy a kormány, amennyiben Magyarország válasza nem lesz kielégítő, erősebb represszáliákhoz fog folyamodni és ugyanazt fogja kérni a kis-antant többi államaitól is. (Rador.)

* Zenésmise a g. kath. székesegyházban. A görög katolikus székesegyházban vasárnap délelőtt 10 órakor ismét zenésmise lesz Vomácska József vezetésével.

* A Magyar Párt kongresszusa. A Magyar Párt végrehajtó bizottsága — mint Kolozsvárról jelentik — pünkösdi utánra hívta össze Marosvásárhelyre országos kongresszusát. A végrehajtó-bizottság elhatározta, hogy amennyiben a kongresszus tiltakozásának nem lesz eredménye, úgy a Népszövetséghez fordulnak védelemért. (Rador.)

* Az új lakástörvény ismertetése. A Lakásbérlok Szövetsége értesíti a bérloket, hogy a lakástörvényt ismertető első előadást f. hó 15-én, vasárnap fél 11 órakor tartja meg a városházán, melyre minden bérloket meghív. Az adóvallomásokra nézve a Szövetség titkársága Uri-utca 11. nyújt díjmentesen felvilágosítást.

* Faragó képkiallítása napról-napra gyönyörű közönség látogatja a kiállítást. A sok igazán tiszta üdőségben pompázó képképből már tizenhat darab gazdát talált. Múltán meg is érdemli a piktor, hogy ily meleg fogadtatásban részesítse a műértő közönség. A tárlat még jó pár napig lesz nyitva, tehát senki se mulassza el, hogy meg ne látogassa a Faragó képeit és ha vásárol, határozott meggyőződésünk, hogy értékes dolgokat vásárolt.

* Az „Erdélyrészi Faegyesület” folyó év április hó 21-én, szombaton délelőtt pontban 9 órakor Brassóban, a városháza tanácstermében III-ik rendes évi közgyűlést tartja. A tárgysorozat fontosabb pontjai ezek: A tölgyexport kérdése. Puhafa exportjának kérdése. Belföldi tűzifa ellátás kérdése.

* Az Orvos-Gyógyszerész Egylet folyó hó 14-én (szombaton) délután pontosan 6 órakor a Bábaképezde tantermében rendes szakülést tart. Tárgysorozat: Dr Pop Alexandru kórh. főorvos: Betegbetegmutatások. Dr Kenéz Lajos előadása: A Röntgen mély terapiáról.

* Házasság. F. hó 17-én d. u. 5 órakor tartják egybekelési ünnepélyüket Lázár Terike Nagyvárad, Salamon Salamon Kolozsvár Beöthy Ödön-utca 7. szám alatt, mely alkalomra a szülők és ők szívesen látják rokonaikat, barátait és ismerőseiket.

Keller Zseni és Mendel Szidor f. hó 17-én d. u. 1 órakor tartják esküvőjüket Teleki-utca 40. szám alatt, melyre ez uton hívják meg rokonaikat és ismerőseiket. (Minden külön értesítés helyett.)

Schwartz Sándor április 17-én fél egy órakor tartja esküvőjét Rosenwasser Fricivel Szent János-utca 52. szám alatt.

* Munkásgyűlések. E hó 14-én délután 3 órakor a börmukások taggyűlést, este 7 órakor az összválasztmány fontos ülést, 15-én délelőtt 10 órakor szabók, délután 3 órakor husipari munkások taggyűléseket tartanak a Munkás Otthonban.

Hamvas bőre hogy legyen, Kaiser-Borax-ot vegyen.

* Tánciskolai értesítés. Antalffy Margit tánciskolájába a tavaszi táncanfolyam e hó 20-án kezdődik deákok és felnőttek részére. Iratkozni az intézetben lehet egész nap. (Sas passage.)

* Eljegyzés. Lévi Mariska és Klein Márton jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Czukur Ilonát eljegyezte Kesztenbaum Zoltán.

* Elveszett kedden az állatvásáron egy vörös-tarka tehén, ismertető jel a bal szarva tompa. A becsületes megtaláló, vagy nyomravezető a legnagyobb jutalomban részesül Nagy Lajos tulajdonosnál Bihar-Püspöki.

* A Gyilkos legújabb száma foglalkozik az orth. hitközség botrányával s az alábbi cikkeket közli: Mit akar Marcus a színháztól? — Egy váradi színészlakoma. — Vasuti történet, melynek csattanója van. — Egy expresszházasság története. — Modern legenda az eladott és visszavett menyasszonyról. — Viccakadémia. — Valami a gyermeki szeretetről stb. stb. Ára 5 lei.

* Halálozás. Holdy Kálmán 50 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése szombat délután 3 órakor lesz. Az elhunytban Holdy Juci kassai prima-donna édesatyját gyászolja.

* Az utolsó perc címmel kerül színre először ma este Tábori Emil legújabb bohózata a Bonbonnierben. A főszerepeket Táborin kívül Árvayné, Gönce Juliska, Zöldi, Nádassy, Árvay és Papir játsszák, valamint úgy a fentnevezettek, mint a társulat többi tagjai: Fekete Rózsi, Sárossy Margit, Sárav Etta új magánszámokat adnak elő. Max és Elza, a népszerű bravurtáncospár, a bájos Washington-trió, Juci és Alex, Tordai Ica, Szántó Bella és Andrassy Lili új táncokat kreálnak. Traján Fortunó a csengőhangú román operaénekese új áriákat énekel és Nelly Versa román előadó művésznő új chanzonokat hoz. A műsort Kóvárv Gyula „Messaliance” c. kis bohózata egészíti ki az Árvay-párral a főszerepben. A premier iránti nagy érdeklődésre való tekintettel a jegyeket ajánlatos előre megváltani. Az előadás pont fél 9 órakor kezdődik.

* Ma, szombaton jelenik meg az Ördög legújabb száma s az alábbi szenzációs cikkeket hozza: A macesz-harc barrikádjai mögöl. Bözsike nem birom tovább. Páris éjszakái (Nádas Sándor riportja.) Megvan a férj csálva? Egy különös nyomozás különös története. Szatmár bajaiból. Igazgató ur! Egy felbomlott eljegyzés története. Nagyváradon szerelem — Szatmáron tragédia. Felnőttek meséskönyve. Győzünk a NAC—Törekvés mérkőzése. Egész biztos jóslat. Ördög kabaré. Ördög pirulák. Szerkesztői posta. Egyes szám ára 5 lei. Kapható minden hirlapárusnál.

* Szépséghibáit tökéletesen eltávolíthatja, archajakait, szeplőt, szemölcsöt végleg utónyomok nélkül D. Sternberg Helén kozmetikai intézetében Bémer-tér 3. I. emelet.

* Kabát, kosztüm és ruhaszövet bevásárlásainál saját érdekében nézze meg a Körösparti Áruház szövet-tömegét, melyhez hasonló választékot csakis fővárosi áruházakban találhat. Árát utólrébetlenül olcsók. Tisztviselőknek árkedvezmény.

Különlegességek

angol szövetekben

DEUTSCH

posztó-áruházban, Str.

Avram J. (Kossuth-u.) 1

a nyári időnyre megérkeztek.

* **Feledi Sándor** ingatlanforgalmi ügynök, lakása Szaniszló-utca 63. Telefon 16—27. Található otthon, délelőtt 10 óráig, délután 12-fől fél 3-ig, aztán a Royal kávéházban.

* **SZABÓK és KERESKEDŐKNEK** különösen fontos érdekük meggyőződni arról, hogy **SZÉKELY**, Kossuth-utca 5. sz. alatti posztóáruház ujonnan bevezetett **Angro árai** béléssárukban a legkisebb vételnél is tetemes megtakarítást jelent.

* **Megjöttek a márkáért vásárolt lisré és tagál modellek.** Nagy választék, „Rita” kalapszalonn, Alexandri (Teleki) utca 24.

* **Mielőtt ruhaszükségletét beszerezné, saját érdekében ajánljuk, hogy vételkötelezettség nélkül tekintse meg a szolid olcsó áraitól elismert SZÉKELY Kossuth-utca 5. sz. alatti posztóáruház tavaszi férfi szövet különlegességeiből dusan felszerelt raktárát.**

* **Férfi finom kemény kalap 180 lei. Divatos puha kalap színes vagy fekete 150 lei. Nyulszőr kalapok már 160 leitől kezdve.** Mindenféle kalapokban, ugyszintén sapkában óriási választék. **Heller és Deutsch, Jorga Miklós (Zöldfa)-utcai kizárólagos kalapáruházában.**

* **Vászonáruk, ing-zefirek, ing-rájak, panamak, mosóáruk, béléssáruk, bevásárlásainál nézze meg a Körösparti Áruház óriási választékát, hol az árak még békéből elismert olcsók.** Tisztviselőknek árkedvezmény.

* **Megjöttek a márkáért vásárolt lisré és tagál modellek.** Nagy választék, „Rita” kalapszalonn, Alexandri (Teleki) utca 24.

* **Csillárokat, villanyfelszereléseket** olcsó árban kiárusítok. Pollák, Rákóczi ut 4. szám.

* **A világhírű Dreher-Haggenmacher világos és dupla maláta sörök ismét kaphatók.**

* **Női harisnyák, zocknik és zockerlik** nagy választékban a legjobb minőségben és olcsó áraitól ismert **Fischer Salamon** Sas-passagebeli áruházában vásárolhat a t. vásárló közönség a legjobban.

* **Az összes adóvallomási izek szakaszerű kitöltését szerény díjazás mellett vállalom.** Az adóvallomási izeket mindennap délelőtt 9—10 óráig, valamint délután 4—6 óra között azonnal kitöltöm a Hegedűs Hirlapirodában.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Szombat délután: **Uj rokon**, mérsékelt helyárakkal.

Szombat este: **Bohémek**, opera-ujdonság először, bérleten kívül.

Vasárnap délután: **Ártatlan Zsuzsi**, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este: **Svihákok**, operett repris, bérleten kívül.

Hétfő: **Bohémek**, A) bérlet 96. szám.

— „Cantarea Romaniei” hangversenye. Bukarest legnagyobb karegyesülete mutatkozott be tegnap este a városi színházban. Színes képet nyújtott az impozáns együttes, amint felgördült a függöny. De éppen ez a nagy és impozáns külső hozott számunkra csalódást várakozásunkban, mert ez a nagy tömeg alig tudott dinamikai erőt kifejteni. Nélkülöztük a megrázó fortisszimókat és a tömör effektusokat. Talán mondhatnám azt, hogy az oratórium-részletek voltak helytelenül megválasztva. Azok több színezést, ellentétesebb effektusokat kívántak volna. Szinte ellentétes volt a műsor második része az a capella számaival. Ezekben kifogástalan élvezetet nyújtottak. Tulajdonképpen itt ismerjük meg a kar fegyvermeztettségét, tiszta intonáló képességét és a finomságok felé hajló nem mindennapos izlését. Ezen apróságok mindegyike frenetikus hatást váltott ki, sőt legtöbbjét meg is kellett ismételnünk. Szép pianók nagyban emelték ezen darabok előadási értékét. **Marcel Botez** ben egy finom izlésű temperamentumos dirigens ismertünk

meg, kinek elvitáztatlan érdeme a nagy együttes összetartása. A szólisták közül **Teisanu** szopránja hatott kellemesen és **Lupescu** magas baritonja emelkedett ki ércos meleg színevel. A telt ház lelkesedve ünnepelte a bukaresti vendégeket. **B.**

— **Bohémek.** Ma lesz Puccini operájának, a Bohémeknek az előadása. E gyönyörű opera hétfőn A) bérletben kerül színre.

— **Svihákok.** A legmulatságosabb operettek egyikének, a Svihákoknak lesz a reprise vasárnap este, mely előreláthatólag állandó műsordarabja lesz a színháznak. E melodikus zenéjű operettnak a főszerepeit **Pintér, Erényi, Kovács Kató, Kecskés, Daka, Békési, Stoll, Madas, Galambos, Pattantyus** és **Harsányi** fogják játszani. A Svihákok bérleten kerül előadásra.

— **Délutáni előadások.** Szombaton délután az **Uj rokon**, vasárnap délután pedig az **Ártatlan Zsuzsi** kerül színre. Mindkét délutáni előadás mérsékelt helyáru lesz.

— **Gyerekasszony.** Szerdán este lesz **Madas István** jubiláris előadása, mely alkalommal **Bokor József** nagyszerű énekes paraszt vígjátéka, a **Gyerekasszony** kerül színre. Erre az előadásra a jegyek árusítását a színház pénztára szombat reggel 9 órakor kezd meg 50%-kal felemelt helyárak mellett.

LEGUJABB

Meghosszabbították az adóvallomás határidejét

Bukarest, április 13. Az összes adóhivatalok távirati rendeletet kaptak, hogy az adóvallomásokat még hétfőn is fogadják el. A benyújtási határidőt valószínűleg egy héttel meghosszabbítják.

Általános sztrájk készül Temesvárott

Bukarest, április 13. Temesvárról távirati értesítés érkezett a belügyminiszterhez, hogy az összes ottani üzemekben a munkásság nagyobbszabású béremelést követel. Minthogy a munkaadók e követelést nem hajlandók teljesíteni, az általános sztrájk Temesvárott küszöbön áll.

Antibolsevista mozgalmak a moszkvai érsek kivégzése miatt

Moszkvából jelentik, hogy egész Oroszországban a legmélyebb megdöbbenés, felháborodás uralkodik az egyházfők kiméletlen üldözése miatt.

Moszkva házait éjjelente antibolsevista feliratokkal ragasztják tele.

Budkievic kivégzése óta naponként renketeg a letartóztatás. Az utcákon éjjel-nappal erős bolsevista járőrök cirkálnak.

Sortüz a német munkanélküliekre

Négy halott és tizenhárom sebesült. A düsseldorfi francia hirszolgáltatás szerint

Duisburgban a munkanélküliek tüntető felvonulásakor a német birodalmi rendőrség és a tüntetők közt véres összeütközés volt. A rendőrség sortüzet adott a tömegre.

A jelentés szerint mintegy kétezer munkanélküli vonult a városházához, kenyeret követelve. Miután a felszólításra nem akartak széteszni: a német rendőrök fegyverüket használták.

A duisburgi incidensnek egyik verzió szerint négy halottja és tizenhárom sebesültje, a másik szerint egy halottja és két sebesültje volna.

Mivel azonban Berlinnek sem Duisburggal, sem Düsseldorffal nincs távirati, vagy telefon összeköttetése, így a párisi jelentés ellenőrzése lehetetlen.

MOZI

— „**AZ ÖSERDÖBEN EGYEDÜL**” című vadállatos filmsláger ma, szombat és holnap, vasárnap látható utoljára Apollóban.

— „**Fortunato**” **Dorian Filmszínház**. A nagysikerű kalandorfilm két órán tartja izgalomban a nézőközönséget trükei gazdagságával és fordulatos cselekményével. Ilyen hatalmas műsor ritkán látható, mert a kétrészes, tíz felvonásos film egy előadáson kerül bemutatásra.

— A katolikus kör moziban vasárnap, április 15-én délután 3. fél 6 és este 8 órakor „**Az igazság útja**” c. 5 felvonásos színmű kerül előadásra. Hogy az előadók a tanuló ifjúság által való látogathatása szempontjából aggály ne merüljön fel, az előadandó darabok esetéről esetéről **Tanker. Kir. Főigazgatóság** előzetes cenzúrája alá bocsájtatnak.

Tőzsdei Jelentések

Zürich, április 13. Nyitás: Berlin 261, Newyork 549 fél, London 2561. Párizs 3695, Milánó 2740, Prága 1632 fél. Budapest 12, Bécs 0.0077.

Bukarest, április 13. Zárlat: Devizák: Páris 1400, London 998, Newyork 2561 fél, Róma 1050, Zürich 3930, Prága 630, Bécs 31, Berlin 104, Budapest 5 egyengetve.

Valuták: Márka 110, font 990, frank 1400, svájci 40, líra 1010, dinár 200, dollár 210, osztrák 31, magyar 5, szokol 600.

Budapest, április 13. Zárlat. A Lendvizi központ hivatalos árfolyamai: London 20.875—21.475, Milánó 22.350—23.350, Párizs 301—311, Newyork 4480—4680, Newyorki arany 1000—1010.

— A többi kurzusok változatlanok. Zürichi zárlat nem érkezett.

Budapest, április 13. A budapesti értékpapírpiac záratai: Magy. Hit. 46.00, Osztr. Hit. 13.500, Angol-Magy. 7100, Lendvizi 6050, Agrár 2800, Hazai 1200, Salgó 146.000, Rima 25.500, Közuti 6600, Déliv. 17.000, Államv. 74.000, Hermes 3100, Ingatlanb. 34.000, Forgalmi 3375, Bosny. 3900, M. Ált. Tak. 10.000, Hazai 65.000, Bosny. Misk. 19.000, Concordia 14.000, Előv. Bud. gőzm. 45.000, Gizella 10.900, Hungária 23.000, Beocsini 180.000, Eszt.-Sz. 65.00, Felsőm.-Kohó 91.000, Drasche 48.000, Bosny. szén 52.500, Magnezit 360.000, A. Kőszén 362.000, Urikány 210.000, Adria 78.000, M.-Olasz 2300, Atlantica 23.00, Tröszt 26.000, Csáky 9000, Fegyver 31500, Ganz-Danub. 2.500.000, Ganz-Vill. 315.00, Lang 52.000, Linták 5625, Schlick 24.00, O. légsz. 34.000, Baróti 3600, Izzó 87.00, Guttman 33.000, Klotild 17.000, M. Cukor 485.000, Österm. —, Gummi 36.500, Magyar vasút 16.000, M.-Vás. petr. 9000, Nasz. 202.000, Neuschloss 1750, Ofa 45.500, Ol. 17.400, Szalvónia 8200.

Angol 7100, Teudloff 15750, Egy. 1950, Wörner 7150, Lignum 10350, Zabol 25500, Keresk. 3000, Egy. Tak. 6200, Rósemann —, Schuller 1720, Papiripar 100, Boni 20250, Malomsoky 3000, Rézbány 10500, Egis 5000, Merkur 1750, Merkur 1800, Viktória 39000, Ocean 10000, Pálfal 19000, Koburg 14500, Danica 17000, Belvrosi 3000, Györffy 18500, Flóra 70000.

Árlejtési hirdelmény

Közhírre tétetik, hogy egy új templom felépítése céljából (termés.kőből) **1. hó 2. napján, d. u. 2 órakor** a Cetei iskola temében (u. p. Borodul-Mare, vasútállomás Vadul-Crisului, Bihar m.) nyilvános szöbeárlejtés fog tartatni. Építési feltételek cetei gör. kel. lelkészi hivatalnál bármikor megtekinthetők. Érdeklődők kiszállási díjat nem számíthatnak fel.

Alexandru Drimba,
gör. kel. lelkész.

Élet a halálban

Regény.

5

Írta: Bónyi Adorján.

Most már türelmetlenül állt a helyén, most már unta az új meg új jövevények, bár külsőleg nem látszott meg rajta semmi sem, nyugodt volt, győztes, mosogó, irigylendő, csak egy nagyon kesves halványabb.

Az érkezők gyérültek. Intett a szolgálónak: kezdődjék. Egyszerre sötétség borult a teremre és csak egy-két tompa utbaigazítólámpás égett csak. A nagyterem márványból való főfalán, ezen a sima sikon, a kineumatográf fénye mozdult meg. E egy perc után elevenedett meg a Csákány-üzem roppant műhelyeinek képe úgy, amint ebbe a pillanatban dolgoztak benne, a munkálázás heve a gépies pontossággal dolgozó emberek és az emberi tökéletesség-geés értelemmel dolgozó képek álmélkodó morájában. Mint egy vizionárius látta, egy nagy fehér márványfalon.

Csákány úgy találta, ezek a rohanó képek nagyon is lassan mozognak, hiszen négy egy negyedóraig is eltart itt... és mi nagy értelme most már az egésznek? Gyorsabban... gyorsabban! Végre, a lámpák ismét felgyúltak, a közönség, amely nézte, anélkül, hogy egy egyetlen lélegzést kellett volna tennie, a legtökéletesebb és legteljesebb munkának minden ingulátát és minden labirintusát, tökéletesen úgy, amint abban a percben a lábait a roppant mélységben végbement, — a közönség tapsolni kezdett, mint egy színjátékban.

Csákány mosolygott, észre sem vette a taplációkat, nem hallgatott senkire.

egyenesen és sietve áthaladt a vendégek közt, az ajtókat széthúzta előtte, feltárult a másik nagy terem, az estebéd helye, világító roskádó asztalaival. Csákány sietve végigment az asztalsorok közt s leült a helyére, az asztalfőre. A munka és a gyorsaság embere volt és nem a teketóriáké — és ez most leplezetlenül kitört belőle. Most már unt mindent és százszorosán sietett. Valamennyi vendég elhelyezkedett, az ajtók felpattantak, szolgálók libasora sietett be roppant tálakkal, a kábelofonok elrejtett helyükön sokszoros erővel és tökéletes tisztasággal szólaltak meg és a newyorki Metropolitan Opera Tannhäuser-előadásának első felvonását zengték — minden rendben volt, csak Csákány mellett állt egy teríték üresen. A Csongrádi Terezhelye.

Csákány maga is jóévtággal és gyorsan evett — test és lélek az két külön dolog. Csakhogy unta a rengeteg ennivalót, amelyet pedig maga állított össze egy héttel előbb a Ritz konyhamesterével, unta a rengeteg ragyogó nőt, unta a sok irigylendő és meghódoló pillantást, unta a kínai zenekart, amely a Tannhäuser felvonás után a terem erkélyéről felzengett a maga különös hangszereivel és csodálatos kísértésű dalokkal. — öklével szeretne volna az asztalon kiverni a gyorsabb iramot szolgálóknak, ételnek, vendégnek, zenének, mindennek... minek ez most már? Sietni, sietni, ez a sok haszontalan elfecsérelt idő — mikor még annyi rengeteg dolga van az embernek.

Aztán a vacsorán is túl voltak. A vendégek szétszórtak a környező illatos és pazar tükörszerűben. Csákány egy tenyérnyi helyet keresett, ahol kimenekülhessen. De még egyszer nyakon csípte az öreg Good.

(Folyt. köv.)

Zongora hangolást

vállal MACALIK A. — Előjegyzések a „MUSICA”-ban eszközölhető.

Meghívó

Az alakulóban levő Népszövetségi Hitelesítő Részvénytársaság

alakuló gyűlését

1923. április 22-én d. e. f. l. 11 órakor tartja a Kath. Kőr dísztermében, melyre a részvényt jegyzők meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az alakuló közgyűlésére elnök, jegyző és hitelesítők választása.
2. Előterjesztés a részvényaláírás eredményéről és a történet befizetéseiről.
3. Az alapszabályok tárgyalása és elfogadása.
4. A megalakulás kimondása.
5. Az alapítók által kinevezett igazgatók névsorának bemutatása.
6. A választmány és a felügyelőbizottság megválasztása.
7. Az alapítók részére a felmentvény megadása.

Gyors és gépirónő

azonnali belépésre keresetlik.

Románul és németül tudók előnyben. Írásbeli ajánlatokat MERCUR hirdetés-iroda továbbít, (Gen. Mo. szol.) Mezei Mihály-utca 7. szám.

Banca Generală a Tării Românești Societate Anonimă București

Bilanțul General încheiat la 31 Decembrie 1922.

PASIV

ACTIV

	Lei	b.		Lei	b.
masa: numerar, cupoane, disponibil Banca Națională	49.309.543	05	Capital	60.000.000	—
Induri publice, acțiuni și participațiuni	113.356.139	88	Fond de rezervă	49.410.000	—
Portofoliu			„ „ pensuni	1.501.693	90
Efecte In portofoliu lei 21.384.984,05			Angajamente pentru efecte reescontate la B.N.R.	319.755.915	55
scontate Reescontate „ 65.179.055,60	86.564.039	65	Conturi curente și depuneri	567.004.782	38
Efecte de cont curent „ 366.063.763,25			Dividende neplătite	1.505.240	—
Conturi curente	786.750.760	37	Dispozițiuni de plată	18.245.751	10
Imobile urbane și rurale	47.083.411	60	Angajamente pentru avaluri	41.279.410,95	
Imobilier	1	—	Diverse conturi	107.016.596	20
Debitori pentru avaluri	41.279.410	95	Beneficiul net: report din 1921 2.676.272,77		
Diverse conturi	58.133.023	09	Beneficiul anului 1922 14.080.666,74	16.756.939	51
	1.141.196.918	64		1.141.196.918	64
Conturi de ordine.			Conturi de ordine.		
Depozite de titluri	209.485.212	97	Clienți depozite de titluri	209.485.212	97
Arfuri în gaj, ipotecă, cesiuni, garanții diverse	417.300.165	08	„ măruri în gaj, ipotecă, cesiuni, garanții diverse	417.300.165	08
Efecte cont In portofoliu 111.486.903,30	366.063.763	25	Clienți efecte cont curent	366.063.763	25
curent Reescontate 254.576.859,95			„ monede străine în depozit	10.457.091	09
Monede străine în depozit	10.457.091	09	Angajamente participațiuni în curs	47.512.500	—
Angajamente participațiuni	47.512.500	—		1.050.818.732	39
	1.050.818.732	39			

Contul de profit și pierdere încheiat la 31 Decembrie 1922.

CREDIT

	Lei	b.		Lei	b.
Cheltueli de administrație:			Report din anul 1921	2.676.272	77
Salarii, gratificații, diverse	18.961.908	02	Dobânzi, comis., scont, devize, venitul fond publice, etc.	45.627.467	93
Amortizări, imobile și mobilier 960.149,87					
aș creanțe dubioase 11.624.743,30	12.584.893	17			
Beneficiu net:					
Report din 1921 2.676.272,77					
Beneficiu net pe 1922 14.080.666,74	16.756.939	51			
	48.303.740	70		48.303.730	70

Președintele consiliului de administrație, C. R. Manolescu.

Prim director, M. A. Georgescu,

Director, P. Ștefănescu.

Șeful contabilității, expert-contabil George Georgescu.

Verificat și găsit în conformitate cu scriptele și realitatea:

Censori: N. Butculescu, expert-contabil: Th. Aslan, St. Lambru, I. D. Benzal, Col. N. Stambulescu.

Școala Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Egy szó ára 1-50 lal, vastagabb betűvel 3 lal. $\leftrightarrow$ A legkisebb apróhirdetés ára 10 szócig 13 lal.

Remélem tudja mi
hogy leggyorsabban
láttni el
áttelezt és viszont
Kolszvárt, Brassz
ban és Bukarestbe
DEUTSCH és FIA
Intézőirodája
Palace (volt Pal
azza) kávéház.